

Välkommen till Sommarmöte i Värmland 23–24 juli 2026!

Välkomna till Värmland – en miniatyr av Sverige

Vi har Säffle som utgångspunkt för vår sommarresa. Första dagen gör vi besök på två lantbruksföretag i närheten av Säffle, ett med ekologisk mjölkproduktion samt ett med ekologisk dikoproduktion. Boende sker på First Hotel Royal där vi även avnjuter vår middag på torsdagskvällen. Dag två reser vi norrut i Värmland med buss via Kil där vi besöker två gårdar, en med kvighotell samt en mjölkgård. Därefter avslutar vi resan mellan Sunne och Torsby med ett besök på Stöpafors lantbruk. Sedan drar vi oss ned mot Säffle igen.

Foton: Oscar Svantesson Mander

Boka boende senast 15 juni!
Anmäl senast 15 juni!

Program

Torsdag 23 juli

- 08.30 Samling på First Hotel Royal i Säffle för registrering och kaffe
- 09.30 Avresa mot Remmene gård strax utanför Säffle
- 09.45 **Remmene gård**, Värmlandsbro
- 11.45 Avresa mot Säffle för lunch på hotellet
- 12.00 Lunch på hotellet
- 13.00 Avresa mot Västbro gård i Värmlandsbro
- 13.15 **Västbro gård**, Värmlandsbro
- 14.00 Vidare mot **Bro Godås gård** strax utanför Värmlandsbro
- 17.00 Avresa mot Säffle och hotellet
- 19.00 Middag på hotellet

Fredag 24 juli

- 08.15 Avresa från hotellet mot Kil
- 09.15 **Sörby gård**, Kil
- 11.00 Avfärd mot Höglunda gård, Kil
- 11.15 **Höglunda gård**, Kil
- 12.15 Avfärd mot Sunne
- 13.00 Lunch i Sunne
- 14.00 Avfärd mot Stöpafors lantbruk, Sunne
- 14.30 **Stöpafors lantbruk**, Sunne
- 16.00 Avfärd Stöpafors lantbruk
- 17.00 Åter Säffle

**Vi tackar
våra sponsorer!**

Forts. nästa sida

Agro

Anmälan och betalning senast 15 juni

Maila eller posta din anmälan enligt anmälningstalongen nedan. Ange Sommarmöte och vem/vilka insättningen gäller. Sommarmötet kostar 1 200 kr/vuxen och 600 kr/barn eller student. Avgiften sätts in på Svenska Valföreningens bankgiro 108-9705 eller Swishas till 123-530 38 62 senast den 15 juni.

Du behöver vid anmälan ange om du vill äta middag på kvällen 23 juli samt vad det eventuellt finns för matallergier. Du behöver också ange om du vill äta lunch båda dagarna så att vi vet hur många luncher vi ska beställa.

Resa

Vi reser gemensamt med buss från och till First Hotel Royal, Säffle båda dagarna.

Boende bokas snarast, senast 15 juni

Vi har reserverat boende på First Hotel Royal, Olov Trätäljagatan 2, 661 30, Säffle. Vid bokning på tel: 0533-126 60, uppge bokningskod "Svenska Valföreningen 2026". Det går också bra att boka via mejl: royal@firsthotels.se, uppge bokningskod "Svenska Valföreningen 2026" tillsammans med följande uppgifter: antal boende personer, ankomstdag och längd på vistelsen, namn, telefonnummer, mejladress och hemadress.

Förbokade rum bokas och betalas av var och en senast 15 juni.

Enkelrum: 1 480 kr/natt inkl. frukost,

Dubbelrum: 1 778 kr/natt inkl. frukost.

Flera boendeanternativ finns i Säffle med omnejd.

Resa till Säffle

För dem som reser kollektivt är det bra att veta att hotellet endast ligger 500 m från järnvägsstationen i Säffle.

Gårdsbeskrivningar

Syskonen Katarina och Anders Nilsson, Remmene gård
Ekologisk mjölkproduktion sedan 1989 som idag omfattar 165 SRB årskor och 500 hektar åker. Stort fokus på betesutnyttjande, ska bl.a. testa odling av betesråg i år.

Oscar och Johan Svantesson, Västbro och Bro Godås gård

Integrerad ekologisk dikoproduktion med 350 kor, restaurering av naturbetesmark, ungdjur på åkerbete, intensiv ekologisk växtodling med 2- till 3-åriga vallar som bas.

Henrik Wejdmark, Sörby gård

Kvighotell med 1200 djur, intensiv vallodling, släpslanguutläggare till gödsel, växtodlingssamarbete med grannar.

Patrik Persson, Höglunda gård

70 årskor, stort intresse för egna vallfröblandningar, egen biogasanläggning, stort fokus på att bli självförsörjande på gården.

Anders Bengtsson, Stöpafors lantbruk

220 årskor konventionellt, mycket intensiv vallodling med 4 skördar per år, stort intresse för avel.

Kontaktpersoner

Johan Svantesson 070-324 94 03

Kerstin Persson 070-519 13 45

Välkomna! Värmlands Valförening

**Anmäl
senast 15 juni!**

Anmälan till Svenska Valföreningens sommarmöte 23-24 juli 2026

Skickas till e-post: vallforeningenssommarmote@gmail.com

Anmälan och betalning sker senast 15 juni 2026 och avgiften sätts in på Svenska Valföreningens bankgiro 108-9705 eller swish nr 123-530 38 62. Förbokade rum bokas av var och en **senast 15 juni**.

Torsdag 23-fredag 24 juli

Studiebesök, lunch, fika, middag, buss

Vuxen (antal)

1 200 kr/pers

Barn/student

600 kr/pers

Summa kr

.....

Namn på personer som anmälan avser

.....

.....

.....

Adress

Telefon E-post

Ange antal Lunch torsdag Middag torsdag Lunch fredag

Ange om du behöver specialkost

.....

Finalisterna i Årets Vallmästare

Tre gårdar med tre spännande strategier – att höstså vallen för att hämma hönshirs, putsa vallen efter förstaskörden och ekomajs som kompletterar när vallen sås in i rågstubb.

Bruckets gård i Halland har mjölkproduktion och odlar 100 hektar vall. Numera etableras vallarna efter spannmålströskningen och sås in i renbestånd i månadsskiftet augusti/september. En av orsakerna är att det finns hönshirs i området och den kan motverkas med höstsådd. Dessutom besprutas vallen inte på hösten, vilket är positivt för klövern.

Bodil och Magnus Nilsson.

Foto: Lisbeth Karlsson

De har numera en egen vallfröblandning med 10 % rödklöver, 40 % timotej, 10 % ängssvingel, 10 % engelskt rajgräs och 30 % rörsvingel. Tidigare användes vallfröblandningar med mycket mjukbladig rörsvingel. De har också fem hektar nästan rena timotejvallar där de tar hö.

Svejo lantbruk i Östergötland har ekologisk mjölkproduktion och föder upp tjurkalvarna till slakt. De odlar vall på 280 hektar och en del av arealen kan bevattnas, så även mjölkornas betesmarker. I fjol testade de för första gången att odla majs. Då sådde de råg på hösten som skördades som grönmassa i maj

Familjen Carlsson/Jarmland, från vänster Mats, Emelie, Ove och Åsa.

Foto: Camilla Olsson

och sådde sedan in majs. Resultatet blev bra och i år kommer majsarealen att öka från 30 till 40 hektar.

Foderåtgången följs och även fodereffektiviteten. Varje månad görs också en ekonomisk uppföljning. Skörden vägs och 2025 var kostnaden 1,40–1,50 kronor per kilo ts räknat från skörd till silo.

Nora Lantbruk i Ångermanland har mjölkproduktion med ungnötssuppfödning och odlar 160 hektar vall. Sedan sex år tillbaka putsas återväxten tre veckor efter förstaskörden som en grüngödsling. Därefter tas en senare andraskörd.

Patrik Sjöström på Nora Lantbruk.

Foto: Cecilia Persson

Metoden ger flera fördelar: mer näring återförs till marken, gödslingsbehovet minskar, överfarterna blir färre och det blir lättare att planera semestrar.

Gräsklippet ger mer kväve till andraskörden, som i övrigt inte gödslas extra. Gården får också möjlighet till en extra ogräsbekämpning innan gräset klipps ner. Foderkostnaden uppgår till 2,23 kronor per kilo ts vid foderbordet, där 24 öre avser lagring, transporter och utfodring inklusive plast och nät.

Vinnaren av Årets Vallmästare 2026 kommer att presenteras i en längre text i tidningarna Husdjur och Nötkött i juni och prisutdelningen sker på Borgeby Fältdagar. Tävlingen Årets Vallmästare arrangeras av Husdjur och Nötkött tillsammans med Svenska Vallföreningen, Gård & Djurhälsan, SLU och Växa Sverige.

Ann Christin Olsson, Husdjur och Nötkött, tel: 010-471 06 54, e-post: anki.olsson@vxa.se

Bli Sveriges Betesmästare 2026!

Tävlingen syftar till att lyfta intresset för bete. Den grundades av EU-projektet Grazing4AgroEcology och drivs av Svenska Vallföreningen och centrubildningen SustAinimal vid Sveriges lantbruksuniversitet. Tävlingen är öppen för alla med mjölk-, nötkötts- eller lammköttproduktion samt med åkermarksbete och/eller naturbetesmark.

Man tävlar genom att besvara några frågor som man hittar här <https://www.slu.se/betesmastare>

Tävlingen pågår till 31 augusti 2026. Man kan nominera sig själv eller någon annan. Vinnaren utses av en jury och koras på Elmia Lantbruk 2026.

Nilla Nilsson-Linde, SLU, Inst. för växtproduktionsekologi, tel: 018-67 14 31, e-post: nilla.nilsson-linde@slu.se

Anna Hessle, SLU, Inst. för tillämpad husdjursvetenskap och välfärd, tel: 0511-671 43, e-post: anna.hessle@slu.se

Kristina Holmström, Svenska Vallföreningen, tel: 0325-61 86 46, e-post: kristina.holmstrom@hushallningssallskapet.se

FAKTARUTA SustAinimal

SustAinimal är en centrubildning finansierad av forskningsrådet Formas och deltagande partners med uppdrag att samarbeta för att öka kunskapen om de livsmedelsproducerande djurens roll i omställningen till ett resiliellt, hållbart och lönsamt livsmedelssystem i Sverige. Läs mer på <https://www.slu.se/site/sustainimal/>

Nya sorter av vallgräs och klöver

Under de senaste två åren har två nya vallgrässorter och fyra nya klöversorter godkänts för upptag på den svenska sortlistan. Provingen har utförts på försöksstationer över hela landet, beroende på var sorten är anmäld (södra eller norra Sverige).

Vallgrässorterna har provats i renbestånd under två vallår och vitklöver har provats i samodling med ängsgröe under tre vallår. Rödklöversorterna har provats i renbestånd. I södra och mellersta Sverige har de provats under två vallår samt en övervintringsgradering under tredje vallåret. I Norrland har rödklöver provats under tre vallår.

De nya godkända sorterna inkluderar en rajsvingel, två rödklöver och en vitklöver som provats i södra/mellersta Sverige, en timotejsort som är provad i både södra/mellersta och norra Sverige samt en rödklöver som provats i norra Sverige (tabell 1).

Tabell 1. Nya sorter av vallgräs och klöver samt var de är provade

Vallart	Sortnamn	Provningsområde i Sverige
Timotej	Leopold	Södra, mellersta och norra
Rajsvingel	Fellow	Södra och mellersta
Rödklöver	Emmy	Södra och mellersta
	Holly	Södra och mellersta
	Ines	Norra
Vitklöver	Thyra	Södra och mellersta

Timotej

Leopold

Timotejsorten Leopold (Bor 11308) från finska Boreal har provats både i södra/mellersta Sverige och i norra Sverige, med anläggning under åren 2021–2023. I södra/mellersta Sverige har sorten provats under två vallår med tre till fyra skördar, medan den i norra Sverige har provats under tre vallår med två till tre skördar årligen.

I södra och mellersta Sverige var totalavkastningen hos Leopold jämförbar med sorter som Radde, Grindstad och Switch under båda vallåren. Leopold avkastade jämförbart med mätarsorten Switch i förstaskörden och högre än Switch i tredje skörden (med 107 i relativt jämfört med mätaren som har 100 i relativt). Planttätheten var likvärdig med övriga sorter vilket visar på bra uthållighet över tid. Sorten uppvisade låg andel osmältbar fiber och hög andel smältbart råprotein i alla områden.

I norra Sverige avkastade Leopold som Rakel och Grindstad under första vallåret, men mindre under de följande vallåren. Planttätheten på våren var likvärdig med sorter som Rakel, Grindstad och Switch under första vallåret, men sämre under vallår II och III vilket tyder på en sämre uthållighet jämfört med de andra provade sorterna.

Rajsvingel

Fellow

Den svenska sorten Fellow (SW FE 4001) från Lantmännen Lantbruk sades i försök som anlades åren 2019–2021 i södra och mellersta Sverige. Den visade en stor och stabil avkastning i alla områden både under första och andra vallåret. Fellow hade god övervintringsförmåga med medelsnabb utveckling och en stabil höst- och vårplanttäthet. Sortens näringskvalitet ligger på medelvärde för alla rajsvingelsorter i försöken.

Rödklöver

Samtliga tre rödklöversorter kommer från Lantmännen Lantbruk och är tetraploida (4n).

Emmy

Den svenska sorten Emmy (SW RK 1104) sades i försök som anlades åren 2016 samt 2023 i södra och mellersta Sverige. Sorten gav en stor och stabil avkastning under alla vallåren och i alla områden. Den hade tidigare utveckling och högre baljväxtandel än jämförelsesorterna under alla vallåren. Emmy har även hög näringskvalitet.

Foto: Nilla Nilsson-Linde

Holly

Den svenska sorten Holly (SW RK 1111) sades i försök som anlades åren 2020–2022 i södra och mellersta Sverige. Avkastningsmässigt kan Holly jämföras med Vicky med en medelstor avkastning alla vallåren i olika områden. Sorten visade speciellt en bra uthållighet under tredje vallåret, med högst planttäthet vid vårgraderingen. Holly hade högre baljväxtandel än jämförelsesorterna andra vallåret. Sorten visar bra näringskvalitet med en hög halt råprotein.

Ines

Rödklöversorten Ines (SWÅ RK 11003) har provats på fyra försöksplatser i norra Sverige. Försöken sades in 2019 och 2020 och har skördats under tre vallår med 2–3 skördar per år. Ines hade jämförbar totalavkastning med sorter som Peggy och SW Torun under samtliga vallår. I återväxtskörden sågs en tendens till något större skörd hos Ines jämfört med de andra sorterna. Ines hade jämförbar planttäthet på våren med Peggy och SW Torun. Inga skillnader ses i näringskvalitet mellan Ines och de två andra sorterna.

Vitklöver

Thyra

Den svenska sorten Thyra (SW VK 8001) från Lantmännen Lantbruk sades i försök som anlades åren 2019–2021 i södra och mellersta Sverige. Avkastningen låg på medelnivå under alla år och i alla områden. Thyra hade en senare utveckling än de andra vitklöversorterna som finns i sortlistan. Sorten hade stabil baljväxtandel med lägre andel i tredje vallåret. Thyra visade även en stabil marktäckning samt en bra näringskvalitet med smältbarhet på medelnivå.

Foto: Fereshteh Nazari

Sortprovning av vitklöver på Lövsta, Uppsala, vall III.

Boel Sandström & Rafaele Reumaux, SLU, Institutionen för växtproduktionsökologi, e-post: sortprovning@slu.se

Lästips

Du hittar resultat från sortprovningen för vallarter på Fältforsks hemsida (<https://www.ffe.slu.se/fieldtrials/sluadapt/BasePage.cfm?Lang=sv&Page=16>).

Välj "Årtal" och "Vallförsök"; använd även nyckelord i "Sök titel med" (t.ex. "Norr" för att hitta resultat från norra Sverige).

Mer eller mindre klimattåliga vallgräs – vad är mest ekonomiskt för mjölkkor, dikor och ungtjurar av kötttras?

De olika arterna i en vall har förmåga att producera olika mängd och kvalitet. Ett gräs med stor avkastning kan ha egenskaper som gör att djuret har svårt att utnyttja näringen. Det är viktigt att ta hänsyn till vilket djur som ska äta vallen och vad vallen behöver ha för egenskaper för att klara sig på platsen när vallodlingen planeras.

Vanliga vallgräs eller mer ovanliga

Det är väl dokumenterat att traditionella gräs, såsom ängssvingel och timotej, har högt näringsvärde men inte är så torktåliga. Som alternativ finns exempelvis rörsvingel med stor avkastning, torktålighet och även tolerans för översvämning. Även rörflen, som trivs på blöta marker, är ett intressant gräs för lågproduktiva idisslare.

För att ett vallgräs ska vara konkurrenskraftigt i djurproduktionen är inte bara avkastningen utan även näringsinnehållet, och därmed möjligheten att påverka djurets produktionsnivå, viktiga aspekter att ta hänsyn till.

Rörsvinglar har en annorlunda cellväggsstruktur än traditionella gräs, såsom timotej och ängssvingel, och innehåller hydroxycanelsyror. Dessa syror hindrar potentiellt nedbrytbar fiber att brytas ner i våmmen. Därför kan utfodring av rörsvinglar ge en mindre produktion hos djuret, jämfört med om t.ex. timotej eller ängssvingel utfodrats.

Olika klimat

Det klimatscenario som spås framöver innebär torrare somrar och mer nederbördsrika vintrar. För att vallen ska klara dessa utmaningar behöver de ingående arterna ha god anpassningsförmåga så att de tål mer nederbördsfattiga somrar och blötare vintrar.

Olika djur har olika behov

Olika djurkategorier har olika näringsmässiga behov. Ett högproducerande djur, såsom en lakterande mjölkko, behöver ett foder som är lättsmält medan ett mer lågproduktivt djur, såsom en sinlagd diko, mer behöver fodret som sysselsättning.

Lönsamhet

Även om produktionskostnaden för ett ensilage av rörsvingel är lägre än ett med timotej och ängssvingel så betyder ökad mjölkproduktion hos lakterande mjölkkor mer vid en lönsamhetsberäkning. Likadant är det för kötttrastjurar som har högre lönsamhet om de utfodras med ensilage av ängssvingel jämfört med rörsvingel. Även om skörden skulle bli försenad, med större vallavkastning men sämre näringsvärden, så visar kalkylen på sämre lönsamhet när rörsvingel utfodras.

Skillnaden mellan beräkningar rörande mjölkkor och kötttrastjurar visar sig vid ett torrare klimat, där timotej fortsatt är det bästa alternativet för mjölkkon medan ensilage av rörsvingel ger bättre netto hos kötttrastjuren.

En sinlagd diko har den högsta lönsamheten med rörflensensilage jämfört med rörsvingelhybrid eller ensilage från blandvall av timotej/ängssvingel. Detta beror till stor del på att rörflen begränsar intaget av ensilage hos dikon och även att liggtiden hos en rörflensvall är längre än för de andra gräsvallarna.

Kristina Holmström, SLU och Hushållningssällskapet Sjuhärad, tel: 0325-61 86 46,
e-post: kristina.holmstrom@hushallningssallskapet.se

Lästips

Holmström, K., Sousa, D. & Hesse, A. 2024. Productive performance of beef bulls fed tall fescue silage or meadow fescue silage and complemented with cereal grains. Acta Agriculturae Scandinavica, Section A — Animal Science 1–5.
<https://doi.org/10.1080/09064702.2024.2387581>

Holmström, K., Kumm, K.-I., Andersson, H., Jardstedt, M., Sousa, D. & Hesse, A. 2025. In a changing world – an economical comparison between traditional and wet-and-drought-resistant grasses in Swedish cattle production under different weather scenarios. Animals 15(3), 295. DOI: 10.3390/ani15030295

Grattis Tomas Olsson – Sveriges Betesmästare 2025!

Lammproducenten Tomas Olsson tilldelades priset Sveriges Betesmästare 2025 vid Vallkonferens 2026 i Uppsala den 3 februari. Tomas driver Norrby gård i Kungsör. Gården har ca 1000 tackor, 180 hektar åkermark och 150 hektar naturbetesmark.

Juryns motivering:

Vinnaren utnyttjar betesmarkerna optimalt med ett väl dokumenterat betessystem och noggrann övervakning av valltillväxten för att beta fjällorna i rätt ordning. Med en utåtriktad attityd och vilja till förbättrade produktionssystem söker vinnaren kunskap och samarbeten för kunskapsutveckling inom bete, vallodling och för avsättning av produkten i form av lammkött.

Tomas Olsson tilldelades priset Sveriges Betesmästare 2025 på Vallkonferens 2026 i Uppsala.

SVENSKA VALLBREV kommer ut med sju nummer 2026.

Manusstopp	Utgivning
Nr 4 30 apr	29 maj
Nr 5 20 aug	18 sep
Nr 6 17 sep	16 okt
Nr 7 12 nov	11 dec

Redaktionskommitté: **Nilla Nilsdotter-Linde**, ansvarig utgivare,
tel: 070-662 74 05, e-post: nilla.nilsdotter-linde@slu.se

Gun Bernes, tel: 070-296 51 89, e-post: gun.bernes@slu.se

Redaktion och layout: **Irène Persson**,
tel: 070-616 66 27, e-post: irenee.persson@gmail.com

Vill du bli medlem i Svenska Vallföreningen? Betala 600 kr till
bg. 108-9705 eller swish 123-530 38 62 och ange namn och adress.

ISSN 1653-8064

Betala med bankgiro 108-9705 eller Swish 123 530 38 62.
Ange namn och adress. Se till att dina uppgifter (adress,
e-postadress och mobilnummer) finns i medlemsregistret. Med-
dela ändringar/tillägg till: ann.hjalmarsson@radgivarna.nu

123-530 38 62

Som medlem får du:

- Svenska Vallbrev, senaste nytt inom vallodling, 7 nummer per år.
- Inbjudan till lokalföreningarnas vall-dagar och fältvandringar.
- Inbjudan till riksföreningens sommar-möte och årsmöte med seminarium.
- En förening som arbetar för grovfoder-producenternas intressen.

**VI ANALYSERAR &
GER RÅD ATT ÅTERSKAPA ROBUSTA NÄRINGRIKA VALLAR**
Grovfoderanalyser med 6 mineraler (Ca, P, Mg, K, Na, S)
dagen efter ankomst.
FRI RÅDGIVNING PÅ PROVEN
NÅBARA – KUNNIGA – PERSONLIG SERVICE
Anna 070 22 10 400 - Charlotte 073 41 00 442

www.lantbruksanalys.se

**Skydda ditt värdefulla
ensilage med Safesil**

SALINITY AB
031 - 309 25 00
info@salinity.com
order@salinity.com

Safesil tillverkas i Falkenberg och finns i flera
olika varianter noga anpassade för svenska
förhållanden.

safesil®
Ett svenskt ensileringsmedel

**"SiloSolve ger ett lagringsstabil
ensilage med bättre kvalitet
hela vägen till utfodring."**

Therese Eriksson, Säljare Nöt

Läs mer

SiloSolve FC
Effektivt skydd mot varmgång

SiloSolve MC
Dubbelt skydd mot klostridier

SiloSolve OS
Extra skydd till det
översta lagret

